

1. Briefhoofd van de brouwerij 'Union', met woonhuis Van Ginneken en aanpalende panden en tuin. (Bron: Collectie M.J.J.G Buijs, Oudenbosch)
2. Foto woonhuis Van Ginneken 2013. De familie Van Ginneken woonde in een kapitaal huis aan de Kaaistraat (nu Prof Van Ginnekenstraat 9) uit 1830-1840 en verbouwt dit omstreeks 1880 naar eigen smaak (RM 521556, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed)

Pieter Josephus Hieronymus van Ginneken, suikertechnoloog en teeltdeskundige (Oudenbosch, 14 april 1883 – Den Haag, 18 maart 1960)

door

Willem Heijbroek

Pieter J.H. van Ginneken is de zoon van een bierbrouwer (1802-1883) uit Oudenbosch met dezelfde voornamen. Deze is getrouwd met Johanna J. Van Aken en neemt in 1874 de bierbrouwerij 'De Gecroonde Ring' van haar vader Johannes S. Van Aken (1839-1889) over. Vader van Ginneken overlijdt drie maanden voor de geboorte van zijn zoon, na een noodlottige val in een bierketel. Pieter junior heeft als jongste van vijf kinderen zijn vader dus nooit gekend. Zijn oudere broer Jacques (1877-1945) en zuster Betsy verkiezen een bestaan in het klooster; Jacques wordt taalwetenschapper en hoogleraar aan de KU in Nijmegen. Moeder Cornelia J. van Aken neemt na de dood van haar man de brouwerij over. Deze komt tevens op naam van haar kinderen. In 1900 gaat zij een vennootschap aan met Henri Gouverneur, omdat geen van haar kinderen de ambitie heeft om in de brouwerij te gaan werken. Henri Gouverneur bezit de brouwerij 'Den Driehoek' aan de Kade in Oudenbosch. Uit dit samenwerkingsverband ontstaat in 1902 de nieuwe stoombierbrouwerij met de naam 'Union', Varkensmarkt 1 Oudenbosch.¹ Tijdens de Eerste Wereldoorlog loopt de bierbrouwerij niet goed door de afnemende aanvoer van gerstemout en besluiten zij een drogerij van groenten in het pand te beginnen, die in 1917 zijn beslag krijgt. De daarvoor benodigde snijmachines worden door de aanwezige stoommachine aangedreven.²

Na het overlijden van weduwe van Ginneken gaat het bedrijf in 1924 over op haar zoon Pieter van Ginneken junior, die dan directeur is van de suikerfabriek Zeeland in Bergen op Zoom. Deze verkoopt het geheel een jaar later aan Pieter Smit, scheikundige in Breda en Egbert Kuipers, koopman in Groningen. Smit en Kuipers brengen in 1926 het pand onder in de vennootschap N.V. Glucose en Tafelsiropenfabriek "Union" te Oudenbosch. Blijkbaar gaat er iets mis, want reeds in 1928 is er sprake van verkoop van het pand aan de NV Simons, metaalhandel in Rotterdam; vervolgens komt het in handen van verschillende eigenaren en wordt tenslotte in 1982 gesloopt.³

Pieter van Ginneken junior studeert bij prof. Bakhuis Rozeboom in Amsterdam chemie en werkt als stagiair in de campagne van 1908 bij de Gastelse suikerfabriek onder dr. P.A.F. Vlekke, de zoon van J.F. Vlekke (1849-1903), die als eerste suikerbietentelers op gehalte gaat uitbetalen. Vervolgens werkt hij mee aan het onderzoek in het van 't Hoff laboratorium.⁴

1 Regionaal Archief West Oudenbosch, Gemeentebestuur Oudenbosch 1811-1940, Bouwvergunningen en hinderwetvergunningen. Met dank aan Mark Buijs.

2 Steen, Asselbergs e.a., 'Bier', 272.

3 Regionaal Archief West-Brabant, Kadastrale leggers Oudenbosch. Met dank aan Mark Buijs.

4 Enklaar, 'On the action of activer copper on linalool', 104-108.

Het is niet zijn bedoeling om door te gaan in de suikerindustrie, maar na zijn afstuderen wordt hij in 1909 gevraagd om als hoofdscheikundige te gaan werken in de gloednieuwe coöperatieve suikerfabriek Dinteloord in Stampersgat onder directeur dr. P.A.F. Vlekke, die in Freiburg (Duitsland) scheikunde heeft gestudeerd. Van Ginneken promoveert in 1910 tot dr. in de scheikunde aan de Rijksuniversiteit van Utrecht.⁵ Daar krijgt hij in 1913 een benoeming als privaatsdocent, 'Theorie en Praktijk bij de Chemische Bedrijven' aangeboden binnen de faculteit wis- en natuurkunde.⁶

Hij trouwt in 1910 met Geertruida H.W. van Ginneken (1885-1939) in Zundert; zij

krijgen tien kinderen. Geertruida overlijdt in 1939 op 54 jarige leeftijd in Bergen op Zoom.

Van Ginneken solliciteert in 1916 met succes naar de functie van directeur bij de coöperatieve suikerfabriek 'Zeeland' in oprichting, die bezig is de suikerfabriek Wittouck in Bergen op Zoom over te nemen. Het gezin, dat vanaf 1910 in Dinteloord en vervolgens in Teteringen heeft gewoond, verhuist in 1917 naar de Hoogstraat 27 ('Vogelzangh') in Bergen op Zoom. Dit is een van de huizen van de voormalige kweekschool, die de broeders St. Franciscus van Huijbergen dan hebben verlaten.⁷ Datzelfde jaar beëindigt hij zijn functie als privaatsdocent in Utrecht.

3. De brouwerij Union omstreeks 1910. (Bron: foto Brinio, Heemkundige Kring Br. Christofoor, Oudenbosch)

Van Ginneken stelt het fabrieksproces bij de Zeeland open voor onderzoekers van verschillende universiteiten en werkt samen met het hoofd scheikunde drs. M.J. Smit uit Zevenbergen, die zich in 1917 ook in Bergen op Zoom vestigt, aan verbetering van de pH-meeting en de inrichting van de nieuwbouw van de 'Zeeland' in de Geertruidapolder. Prof. Aten en Van Gilse ontwikkelen samen met Van Ginneken een waterstofelektrode voor zuurgraadbepaling in stromende vloeistoffen⁸ en onderzoeken hiermee het verloop van de zuurgraad in het carbonatatieproces, dat van betekenis is voor de suikerwinning.⁹

Van Ginneken wordt voorzitter van de Algemene Technische Vereeniging van Beetwortelsuikerfabrikanten en Raffinadeurs van 1920-1923 en weet in die functie de fabrikanten, die niet overtuigd zijn van de noodzaak om technologisch en landbouwkundig onderzoek te verrichten, voor zich te winnen.¹⁰ Op een vergadering van deze vereniging houdt prof. A.H.W. Aten een voordracht over proeven met de electrometrische controle van de carbonatatie, terwijl Van Ginneken zelf spreekt over de uitbreiding van

4. Het bestuur van de Coöperatieve Suikerfabriek Zeeland met voorzitter Jac. Welleman (1) en Piet Van Ginneken(2). (Bron: Kweekbedrijf Kuhn; Suikerbietenteelt en verwerking 1923. IRS, Bergen op Zoom)

de Zeeland en hoe storingen in de circulatie bij nieuwe types diffusiebatterijen op te heffen zijn. Vervolgens stelt hij zelf een schema samen voor de meest optimale methode voor bedrijfscontrole.⁵ Zijn medewerker drs. M.J. Smit wordt in 1924 directeur van de coöperatieve suikerfabriek Zevenbergen.

Naast zijn hoofdactiviteiten krijgt Van Ginneken ook functies als commissaris bij het oprichten van de Zeeuwse appelstroopfabriek en drogerij in Goes, lid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken in West-Brabant en voorzitter van het bestuur van de Ambachtschool. Vanaf 1922 tot zijn overlijden op 18 maart 1960 is hij commissaris en lid van de raad van toezicht van de NV Provinciale Noord-Brabantse Electriciteitsmaatschappij geweest. Tevens is hij ook enige tijd bestuurslid van de Rubberstichting en bekleedt hij verschillende functies bij de TNO-organisatie (Technisch en Natuurwetenschappelijk Onderzoek). Zijn visie om juist in moeilijke tijden onderzoek te verrichten voor de bieten- teelt leidt tot het oprichten van de proefveldencommissie van de suikerindustrie met daarin ir. I.G.J. Kakebeeke, inspecteur van de Landbouw (ministerie), J.M. van Bommel van Vlotten (Coöperatieve Suikerfabrieken), W.M. Gunning (Centrale Suikermaatschappij CSM), en van de landbouwwetenschap in Wageningen prof. ir. J. Hudig en prof. ir. C. Broekema. Van

5 Ginneken, *Studies over normaalelementen*.

6 *Zierikzeesche Nieuwsbode*, 28 maart 1913, 'Benoeming Dr P.J.H. van Ginneken aan de RU Utrecht'.

7 Huijbregts, *Honderd jaar Broeders van Huijbergen*, II.

8 Aten, Van Gilse en Van Ginneken, 'A hydrogen-electrode', 1012-1038.

9 Aten, Van Gilse en Van Ginneken, 'The Ph of the carbonation process', 1012-1038.

10 *Algemeen Handelsblad*, 17 juni 1922, 'Vergadering van de ATBR'.

11 Bruinings, *Beschrijving der te volgen methode*.

Ginneken zorgt samen met beide hoogleraren voor een onderbouwing door standaardisering van de waarnemingen en monsteranalyses zodanig dat resultaten in de verschillende regio's en grondsoorten vergelijkbaar worden. De uitvoering wordt toevertrouwd aan ir. W.A. Bosma en na diens overlijden in 1927 aan ir. K. den Haan.

Toch is Van Ginneken niet tevreden, omdat het moeilijk blijft de resultaten goed te interpreteren en een inzicht te krijgen in de oorzaken van de vele problemen, zoals vergeling van bieten, bietenmoeheid, hartrot en nog vele andere. Daarvoor dient zowel aanvullend als zelfstandig onderzoek te worden verricht in laboratoria en kassen. Een logisch gevolg is de oprichting van een onderzoeksinstituut. Hij weet de andere commissieleden daarvan te overtuigen en op 5 juni 1930 besluiten zij in een van de vergaderzalen op het Binnenhof in Den Haag tot de oprichting van het Instituut voor Suikerbietenteelt. Het bestuur bestaat uit dezelfde personen die in de proefveldcommissie zitting hebben en laboratorium en personeelsverblijven van de fabriek Zeeland worden als behuizing ingericht.¹² Van Ginneken wordt directeur, ir. K. den Haan hoofd Landbouwkundige en administrateur de heer A. Molendijk. Later worden aan het bestuur ook twee bietentelers toegevoegd.

De verdienste van Van Ginneken is ook dat hij inziet dat er in veel landen gemeenschappelijke problemen voorkomen. Deze zijn goed aan te pakken door internationale samenwerking en hij doet in een redevoering tijdens het congres van de Internationale Federatie voor Bietentelers (CIBE) in Praag een oproep om een organisatie van onderzoekers in de verschillende disciplines op te richten.¹³ Onder zijn leiding krijgt in januari 1932 het International Institute for Sugar Beet Research (IIRB) vorm, met als eerste voorzitter J. Bergé, directeur van het pas opgerichte Belgische Instituut voor Verbetering van de Biet (BIVB). Dit instituut zal als gastheer optreden voor de jaarlijkse congressen op verschillende plaatsen in Brussel (later de EG congresgebouwen).¹⁴

In november 1930 krijgt Van Ginneken als directeur van de suikerfabriek Zeeland ontslag, samen met de bedrijfsleider v. d. Vaar. De boekhouder J. Butijn blijft in functie om alle zaken rond de liquidatie af te wikkelen, wat nog vele jaren zal duren.¹⁵

In de moeilijke crisisjaren zakken de suikerprijzen en moet overheidssteun de suikerindustrie op de been houden. Daarvoor wordt door het Landbouwcrisisbureau van de Nederlandse regering een suikerbietencentrale opgericht met als vestigingsplaats Bergen

5. Portret van Van Ginneken uit 1923. (Bron: familiearchief Van Ginneken)

op Zoom. Hierin zijn de CSM en de coöperatieve fabrieken vertegenwoordigd.¹⁶ Van Ginneken tracht hier vorm aan te geven door samen met W. M. Gunning en Jac. Vos Antz het dagelijks bestuur te vormen.¹⁷ Het komt er op neer dat voor het verlenen van een bijdrage door de overheid afspraken worden gemaakt over contingentering, zodat overproductie wordt voorkomen. De industrie betaalt met steun van de overheid een minimum bietenprijs en daarvoor in ruil krijgt het Landbouwcrisisfonds inzage in de boeken van de fabrieken. De telers krijgen een gegarandeerde minimum bietenprijs. De fondsen die daarvoor nodig zijn worden verkregen uit een verhoging van de suikeraccijns en daarmee de prijs van suiker voor de consument.¹⁸

6. Spotprent over de problematiek van de overproductie van riet- en bietsuiker, tekening Louis Raemakers, De Telegraaf 13 januari 1929. (Bron: Collectie Suikermuseum Klundert, knipselarchief Asselbergs)

¹² *De Zeeuw*, 4 september 1916, 'Grandverkoop voor oprichting Zeeuwse Appelstroopfabriek en Drogerij'.

¹³ *De Zeeuw*, 2 juni 1916, 'Internationaal Congres van Suikerbieten telers'.

¹⁴ Mariaux, *Fifty years*, 1-10.

¹⁵ *Vlissingche Courant*, 15 november 1930, 'Liquidatie van de Zeeland'.

¹⁶ Nationaal Archief, Stichting Landbouwcrisisbureau, inv nr. 220.

¹⁷ *Staatscourant*, 11 mei 1934.

¹⁸ Sluyterman, *Driekwart eeuw CSM*, 82- 85.

Tegelijk tracht Van Ginneken, tijdens het internationale overleg van de suikerproducerende landen dat uitmondt in de suikerconventie van Londen, overeenstemming te bereiken over een internationale contingentering, wat een zware opgave zal blijken te zijn.¹⁹

De suikerregeling heeft, mede door de goede voorlichting aan telers, geleid tot een opbrengstverhoging van 32.1 tot 37.8 ton per hectare.²⁰ Van Ginneken werkt bovendien een systeem uit waarbij rassen kunnen worden onderscheiden op grond van de minerale samenstelling. Dit is noodzakelijk omdat veel van de aangeboden rassen niet voldoende homogeen, maar een mengsel van meerdere genetische lijnen zijn.²¹

Om de suikerindustrie een bredere basis te geven wordt een commissie van onderzoek benoemd, die moet nagaan in hoeverre het mogelijk is om alcohol als toevoeging aan motorbrandstof te gaan produceren ²². Deze commissie, waarin naast een aantal hoogleraren, de Inspecteur van de Landbouw en het Departement van Financiën ook Van Ginneken zitting heeft, komt na een jaar tot de conclusie dat een omschakeling economisch niet verantwoord is.

7. Het gezin Van Ginneken in het huis Hoogstraat 27, omstreeks 1930. (Bron: beeldbank Markiezenhof Historisch Centrum, MHC)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt Van Ginneken landelijk secretaris van de vakgroep Suikerindustrie met als voorzitter N.P. Landsman van de CSM en in de raad van bijstand de directeuren van particuliere en coöperatieve suikerfabrieken. De functie van de vakgroep is om de suikerindustrie en ook het tot Instituut voor Rationele Suikerproductie omgedoopte onderzoekscentrum draaiende te houden. Deze vakgroep maakt onderdeel uit van de door de Duitsers ingestelde ordening in de landbouw, maar heeft zelf geen duidelijke bevoegdheden.²³

8. Het 25 jarig jubileum van het IRS in 1955 met o.m. directeur Ir. H. Rietberg, voorzitter bestuur Dr. Ir. J.J. Eshuis (CSM) en Van Ginneken. (Bron: IRS)

In de herfst van 1946 roept hij samen met de directeuren van de Raffinerie Tirlemontoise in Tienen en de British Sugar Corporation een aantal landen bijeen om het IIRB nieuw leven in te blazen met projecten die geschikt zijn voor een internationale aanpak. Van Ginneken wordt in 1947 voorzitter en gaat het proces van vernieuwing inzetten met de vorming van groepen voor de deelgebieden veredeling, voorjaarswerkzaamheden, onkruidbeheersing, ziekten en plagen, oogstmecanisatie, kwaliteit en opslag. Al deze groepen opereren onder een administratief bestuur dat tot 1952 zal worden geleid door Van Ginneken. Het eerste naoorlogse congres, dat 38 lezingen omvat, krijgt veel belangstelling.²⁴

De officiële oprichting van de werkgroepen binnen een Scientific Advisory Committee en de verdere inrichting van de structuur van het IIRB met commissies die de verschillende belangengroepen vertegenwoordigen zal in 1962 zijn beslag krijgen. De hoofdzetel met een vaste secretaris-generaal wordt gevestigd in Brussel, waar jaarlijks het wetenschappelijk/technisch congres wordt gehouden, terwijl in de zomer bij toerbeurt in elk van de deelnemende landen een zomerbijeenkomst plaatsvindt. Langzamerhand sluiten alle Europese landen en later ook landen buiten Europa zich aan tot een totaal van 34 in 1981.

19 Ginneken, 'Londense Suikerconventie 1937'.

20 Surendonk, *Groei uit suiker*, 32-33.

21 Ginneken, 'De onderscheiding'.

22 *De Zeeuw*, 27 maart 1935, 'Alcohol uit suikerbieten als motorbrandstof'.

23 Sluyterman, *Driekwart eeuw CSM*, 95.

24 *Zeeuws Dagblad*, 11 februari 1947, 'Eerste naoorlogse internationaal bietencongres'.

Voor zijn verdiensten bij de oprichting en ontwikkeling van het internationale netwerk van onderzoekers in de suikerbieten (IIRB) wordt Van Ginneken benoemd tot officier in de Belgische Kroonorde, een hoge onderscheiding.²⁵

In 1947 vraagt voorzitter ir. J. M. van Bommel van Vloten Van Ginneken om secretaris te worden van de op te richten Vereniging van Coöperatieve Suikerfabrikanten (VCS) en voorzitter van de Vakgroep Suikerindustrie, die wordt gevestigd in Bergen op Zoom. De VCS bestaat uit de fabrieken Dinteloord, Roosendaal en Zevenbergen; Puttershoek, Sas van Gent en de Friesch-Groningsche doen dan nog niet mee. Van Ginneken kan deze functies niet combineren met het directeurschap van het IRS en draagt dit laatste in 1947 over aan ir. H. Rietberg.²⁶ Bij zijn afscheid wordt hij benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.²⁷

Van Ginneken gaat in 1949 als secretaris van de Vereniging van Nederlandse Suikerfabrikanten en Raffinadeurs onder voorzitterschap van N.P.Landsman (president-directeur van CSM), de wederopbouw van de industrie begeleiden. In zijn nieuwe functie geeft hij de facto leiding aan alle onderhandelingen van de aangesloten organisaties, zoals de Vakgroep en het Bedrijfschap Suikerindustrie, de Bond van Coöperatieve Suikerfabrieken en de Kwekersbond. Er komen een aantal commissies onder te hangen zoals, Algemene Zaken, Bedrijfsvoering, Buitenland, Nevenproducten, Regeling en Financiering suikerquota, Bietentransport en Zaaddistributie. Het bestuur van deze vereniging is gesprekspartner van de overheid bij de onderhandelingen over de suikerprijzen en de garantie- en/of richtprijzen van bieten voor de telers, die worden berekend door het Landbouw-Economisch Instituut (LEI). Deze prijzen liggen niet vast: een fabriek die efficiënt produceert mag meer uitbetalen. Ook wordt er een stimuleringspremie ingesteld, waardoor de productie, die de binnenlandse consumptie lang niet dekt, kan groeien. Hierdoor stijgt het bietenteelt-areaal in één jaar van 47 naar 68 duizend hectare in 1949.²⁸ Daarna blijft het geruime tijd op gelijk niveau, maar dankzij de activiteiten van het IRS kan een geleidelijke stijging van de opbrengst en de kwaliteit worden bereikt. De gesprekken in voornoemde vereniging leiden in 1952 tot de oprichting van de Vrije Vereniging van Nederlandse Suikerfabrikanten (uitsluitend coöperaties) in Den Haag, met Van Ginneken als voorzitter.²⁹ Al deze functies dwingen hem om datzelfde jaar naar Den Haag te verhuizen.

9. Vanaf 1917 woont van Ginneken in de Hoogstraat 27 (Vogelenzangh) in Bergen op Zoom.

Ondanks het feit dat Van Ginneken na een aantal jaren met pensioen gaat, blijft hij zich met het onderzoek in Bergen op Zoom bezig houden, wat blijkt uit een publicatie in 1959 over de ontwikkeling van het suikergehalte gedurende het groeiseizoen.³⁰ Een jaar later overlijdt hij in Den Haag.³¹

De visionair Pieter van Ginneken beheerst, met als startpunt zijn academische opleiding in de chemie, techniek van suikerproductie en bietenteelt zodanig goed dat hij daarmee een brug kan slaan tussen wetenschap en bedrijfsleven. Bovendien verstaat hij de kunst om te gaan met eigenzinnige fabrieksdirecteuren en hen te laten samenwerken met wetenschappers en verschillende beleidsinstanties. Al vroeg ziet hij in dat samenwerken over de nationale grenzen heen in ieders belang is en dat overleg meer resultaat oplevert dan elkaar beconcurreren. Met de oprichting van het Instituut voor Rationele Suikerproductie IRS en het Internationale Samenwerkingsverband IIRB is hij een wegbereider geweest voor de moderne suikerindustrie en bietenteelt.

BRONNEN

Nationaal Archief 's-Gravenhage

Stichting Landbouwcrisisbureau
toegangnummer 2.11.14

Regionaal Archief West-Brabant Oudenbosch

Gemeentebestuur Oudenbosch 1811-1940,
bouwvergunningen en hinderwetvergunningen
Kadastrale leggers Oudenbosch

Kranten

Algemeen Handelsblad
Brabants Nieuwsblad
Provinciale Zeeuwse Courant
Staatscourant
De Tijd
Vlissingsche Courant
De Zeeuw
Zeeuws Dagblad
Zierikzeesche Nieuwsbode

LITERATUUR

- Aten, A.H.W. van, J.P.M. van Gilse en P.J.H. van Ginneken, 'A hydrogen-electrode for flowing liquids.', in: *Recueil des Travaux Chimiques des Pays-Bas*, 44 (1925) Issue 11, p. 1012-1038.
- Aten, A.H.W. van, J.P.M. van Gilse and P.J.H. van Ginneken, 'The Ph of the carbonatation process in the manufacture of sugar and the properties of the proteins present', in: *Recueil des Travaux Chimiques des Pays Bas*, 45, issue 11 (1926), p. 792-802.
- Bruinings, C.L., *Beschrijving der te volgen methode van onderzoek voor de bedrijfscontrole in de Nederlandsche Beetwortsuikerfabriek (Bergen op Zoom, 1923) 0-39.*
- Enklaar, C.J., 'On the action of activer copper on linalool', in: *KNAW proceedings* 12 (Amsterdam, 1910) 104-108.
- Ginneken, P.J.H. van, *Studies over normaalelementen* (Utrecht, 1910).
- Ginneken, P.J.H. van, 'De Londense Suikerconventie 1937 en haar gevolgen voor de Nederlandsche suikerbietenteelt', in: *Verslagen van het Nederlandsch Landbouwkundig Congres, (Den Bosch, 1937).*
- Ginneken, P.J.H. van, 'De onderscheiding van suikerbietenrassen op grond van de minerale samenstelling van loof en wortel', in: *Mededelingen van het Instituut voor Suikerbietenteelt 1940, 1-98.*
- Ginneken, P.J.H. van, 'De ontwikkeling van het suikergehalte van bieten gedurende de groeiperiode', in: *Mededelingen Instituut voor Rationele Suikerproductie Bergen op Zoom, 1959, p. 0-142.*
- Huijbregts, G.A., 'Honderd jaar Broeders van Huijbergen II', *De Waterschans* 31 (2001), september, p. 16-24.
- Mariaux, M., *Fifty years history of the IIRB* (Brussel, 1982).
- Sluyterman, K.E. *Driekwart eeuw CSM*, (Diemen, 1995).
- Steen, M. van der, G. Asselbergs e.a. 'Bier' in: W. Heijbroek, *Bergen op Stoom* (Bergen op Zoom, 2009).
- Surendonk, H. *Groei uit suiker*, (Breda, 1999).

25 *Zeeuws Dagblad*, 31 augustus 1950, 'Hoge onderscheiding voor Dr. Van Ginneken'.

26 *Zeeuws Dagblad*, 28 maart 1947, 'ir. Rietberg wordt directeur van het IRS'.

27 *De Tijd*, 11 juli 1947, 'Van Ginneken officier in de orde van Oranje Nassau'.

28 Surendonk, *Groei uit suiker*, 43-47.

29 *Provinciale Zeeuwse Courant*, 11 januari 1952, 'Oprichting Vereniging Suikerfabrikanten'.

30 Ginneken, 'De ontwikkeling van het suikergehalte'.

31 *Brabants Nieuwsblad*, 21 maart 1960, 'Dr. P.J.H. v. Ginneken in Den Haag overleden'.